პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

თბილისის უნივერსიტეტი

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პარტიული კომიტეტის, რექტორატის, კომკავშირის კომიტეტის, ადგილკომისა და პროფკომის ორგანო

ТБИЛИСИС УНИВЕРСИТЕТИ — Орган Парткома, Ректората, Комитета ЛКСМ, Месткома и Профкома Тбилисского Государственного Университета

№ 35 (463) | 13 ნოემბერი, პარასკევი, 1964 წ. | ფასი 2 კაპ.

აღმოსავლური ფილოლოგიის ისტორიის კაბინეტში მუდამ ასე არის. აქ მაგიდებთან იშვიათად ნახავთ თავისუფალ ადგილს — სტუდენტები დილიდან ხაღამომდე მეცადინეობენ, მათ დროულად და გულისყურით ურჩევენ კაბინეტის თანამშრომლები საჭირო ლიტერატურას.

სურათზე: (მარცხნიდან) მეხუთეკურსელი მ. დუგლაძე, პირველკურსელები მ. ქლენტი, მ. ბაბუხადია და მეოთხეკურსელი ნ. ქავთარაძე კაბინეტში მეცადინეობის დროს.

◇ ვაგრძელებთ საუბარს აღზრდის საკითხებზე. ◇

ვნერგავდეთ სიახლეს კომკავშირულ მუშაობაში

ძალზე რთული და მრავალფეროვანია პარტიული ორგანიზაციის მოღვაწეობა უმაღლეს სასწავლებლებში. მისი ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი უბანია კომკავშირთან მუშაობა. დასავლეთ ევროპის ენებისა და ლიტერატურის ფაკულტეტის პარტიული ორგანიზაცია შეეცადა, რომ სტუდენტთა სწავლის, აღზრდისა და ყოფაცხოვრების საკითხებზე ეფიქრათ და ეშრომათ თვით სტუდენტებს. კომკავშირული აქტივის აღზრდის ახალი ფორმების ძიებასთან ერთად, ჩვენს ორგანიზაციას უარი არ უთქვამს იმ შესანიშნავ ტრადიციებზე, რომლებიც წლების მანძილზე შეიქმნა. დავიწყეთ აქტივის სემინარებით, სადაც პრაქტიკულად წარმოებდა ყველაფრის ჩვენება და განზოგადება.

ზოგჯერ ჩვენმა კურსდამთავრებულებმა, ორგანიზაციული მუშაობის ელემენტებიც კი არ იციან. ამიტომ პარტორგანიზაციის მიერ ჩატარებული პირველი სემინარები მიეძღვნა ამ ე. წ. ელემენტარულ საკითხებს. უფრო საინტერესო და ნაყოფიერი იყო II სემესტრის დასაწყისში ჩატარებული თათბირი — სემინარი კომკავშირული აქტივისათვის. ამ სემინარზე მოხსენებებით თვითონ აქტივისტები გამოვიდნენ, ილაპარაკეს იმ დაბრკოლებებზე, რომლებიც მათ მუშაობაში ხვდებათ და დასახეს კონკრეტული გზები მომავალი მუშაობისათვის. სემინარები კარგია, მაგრამ ეს არ არის კომკავშირული აქტივის აღზრდის ერთადერთი ფორმა. მიმდინარე წელს ვფიქრობთ თათბირ-სემინარების ნაცვლად შევქმნათ კომკავშირული აქტივის მუდმივმოქმედი სკოლა, სადაც ორგანიზაციული საკითხების გარდა დიდი ადგილი დაეთმობა აქტივის პოლიტიკურ სწავლებასაც.

შემდეგი ეფექტური ღონისძიება, რასაც ჩვენი პარტორგანიზაცია ახორციელებდა, იყო კომკავშირული კრებების ჩატარების ვადების ზუსტი დაცვა, მივაღწიეთ იმას, რომ კომკავშირული კრებები აუცილებლად ჩატარებულიყო ფაკულტეტზე სემესტრში ერთხელ მაინც, ხოლო კურსზე — ორ თვეში ერთხელ. ხუთივე კურსის კომკავშირულ ორგანიზაციებზე მიმაგრებული იყვნენ კომუნისტები, რომლებიც ეხმარებოდნენ მათ მუშაობის სწორად წარმართვაში, ბიუროს სხდომაზე მოსასმენი საკითხების შერჩევა-მომზადებაში.

ფაკულტეტის დეკანატთან ერთად პარტორგანიზაციამ ყველა ჯგუფზე მიამაგრა გამოცდილი მასწავლებელი. ჯგუფისა და კურსის პასუხისმგებელი მასწავლებლებისათვის მოეწყო სპეციალური შეკრება. ბოლოს მივაღწიეთ იმას, რომ მიმდინარე სასწავლო წელს ჩატარებულ ყველა კრებაზე არა თუ ესწრება, არამედ აქტიურ მონაწილეობასაც იღებს თითქმის ყველა მასწავლებელი, კათედრის გამგე თუ დეკანატის წარმომადგენელი. ამ გარემოებამ დიდად გაახალისა კომკავშირლები, ისინი კრებებზე აყენებდნენ მეტად საქმიან და გონივრულ წინადადებებს, რომელთა შესწავლა და განხორციელება დიდად შეუწყობს ხელს სასწავლო-აღმზრდელობითი პროცესის გაუმჯობესებას.

კომკავშირული აქტივის სწავლებასთან ერთად დიდ ყურადღებას ვუთმობდით მათი კონტროლის და შემოწმების საქმეს. კომკავშირული მუშაობის საკითხი მოისმინა ღია პარტიულმა კრებამ. ბიუროს სხდომაზე კი 5-ჯერ იქნა განხილული კომკავშირული ჯგუფების, კურსების, ფაკულტეტის ალკკ ბიუროს სექტორების მუშაობის საკითხები.

საბოლოოდ, შევძელით თუ არა კომკავშირული ცხოვრება სისხლსავსე და საინტერესო გამხდარიყო? რა თქმა უნდა, შევძელით, მაგრამ ნაწილობრივ. კომკავშირული ორგანიზაცია რომ სტუდენტთა ნამდვილ შტაბად იქცა, ამას მოწმობს ის გარემოება, რომ კომკავშირულ სხდომებსა და კრებებზე ხშირად და ძალზე პრინციპულად მსჯელობდნენ ლექცია-სემინარების გამცდენ სტუდენტებზე, აკადემიურად ჩამორჩენილ კომკავშირლებზე. რამაც სათანადო შედეგი გამოიღო. გასულ სასწ. წელთან შედარებით სტუდენტთა აკადემიური მოსწრება 11,5%-ით გაიზარდა, სახელმწიფო გამოცდებზე გასული 93 სტუდენტიდან ყველამ შეძლო გამოცდის ჩაბარება. ბევრი საინტერესო და სასარგებლო საქმე წამოიწყო კომკავშირმა. გავიხსენოთ თუნდაც: ფრანგული პოეზიის საღამო, შექსპირის საღამო, ჯუზეპე ვერდის საღამო, მეტად საინტერესო დისკუსია თანამედროვე ბურჟუაზიული ლიტერატურისა და ხელოვნების საკითხებზე, კითხვა-პასუხის საღამოები, შესანიშნავი მოხსენებები სტუდენტთა სამეცნიერო კონფერენციაზე და სხვა მრავალი, სადაც ჩვენმა სტუდენტობამ გვიჩვენა თავისი მაღალი მორალური სახე. კარგი მეცნიერული მომზადება.

კომკავშირული ორგანიზაციის აქტივიზაციას განსაკუთრებით შეუწყო ხელი დეკანატმა, რომელიც უკანასკნელ ხანებში სტუდენტთან დაკავშირებულ არცერთ საკითხს არ წყვეტს კომკავშირული ორგანიზაციის აზრის გარეშე. მაგრამ ჩვენ ვიცით, რომ ეს არ არის საკმარისი. უფრო ხშირად გვიხდება კომკავშირს თავისი გადამწყვეტი სიტყვა ამა თუ იმ საკითხზე მრავალგზის მოთხოვნის შემდეგ ვათქმევინოთ. ერთი სიტყვით, ჩვენ კომკავშირს აკლია მომთხოვნელობა როგორც თავისი თავისადმი, ისე ხელმძღვანელობისადმი.

ისმის კითხვა: რატომ ვერ მივაღწიეთ კომკავშირელთა ორგანიზაციული მუშაობის ისეთ დონეს, როცა ჩვენი კომკავშირი პარტიული ამხანაგების ჩარევის გარეშე შეძლებს აქტუალური საკითხების გადაწყვეტას? ამის მიზეზად ჩვენს ფაკულტეტზე ორი ძირითადი რამ მიგვაჩნია.

1. აქტივის არასწორი შერჩევა გასულ წლებში. ზოგჯერ მარტო აკადემიური მოსწრება როდი კმარა ხელმძღვანელის არჩევისას. აუცილებლად უნდა მივიჩნევდეთ აქტივისტის გამოცდილებას, საქმისადმი სიყვარულს, მონდომებას. გავითვალისწინეთ რა გასული წლის გამოცდილება, შემდგომ წელს გულისყურითა და სერიოზულობით მოვეკიდეთ ახალი აქტივის შერჩევას.

2. ნაკლოვანებების მეორე გადამწყვეტ მიზეზად, მიგვაჩნია პარტიული ჯგუფების არასათანადო აქტივობა. ჩვენს ფაკულტეტზე პარტიული ჯგუფები შექმნილია 6 კათედრაზე. ისინი მხოლოდ დროდადრო ინტერესდებოდნენ კურსისა და ფაკულტეტის კომკავშირული ცხოვრებით. წელს ფაკულტეტის პარტბიუროს გადაწყვეტილებით, ამა თუ იმ კათედრის პარტჯგუფორგის მუშაობის კრიტერიუმი იქნება შესაბამისი კომკავშირული ჯგუფი. კარგად მუშაობენ კომკავშირული ჯგუფები? მაშასადამე, კარგად უმუშავიათ პარტჯგუფებსაც.

გვაქვს კიდევ ერთი სიახლე: ღღემდე მუშაობის ობიექტად ძირითადად ჩვენი ფაკულტეტის სტუდენტობა ითვლებოდა. მაგრამ ჩვენი პარტიული ორგანიზაცია ხომ ენობრივ კათედრებსაც აერთიანებს, სადაც 80-მდე პროფესორ-მასწავლებელი მუშაობს. განა დასაშვებია ეს დიდი არმია სტუდენტებთან მხოლოდ ლექციის წაკითხვით დაკმაყოფილდეს? არამც და არამც! ხშირად არასპეციალური ფაკულტეტების საზოგადოებრივ ცხოვრებაში აქტიურ მონაწილეობას იღებდნენ უცხო ენათა მასწავლებლები: ც. კახაძე (ქიმიის ფაკ-ზე), ც. მაისურაძე (მათემატიკის ფაკ-ზე) პაქსაშვილი და მუსხელიშვილი (ფიზიკის ფაკ-ზე), ბ. კონტრიძე (ეკონომიურ ფაკ-ზე), მაგრამ ესენი მხოლოდ ერთეულები არიან. შესაბამის დეკანატებთან მოთათბირების შემდეგ ჩვენი პარტორგანიზაცია მოიფიქრებს ღონისძიებებს, რომელთა განხორციელებაც საშუალებას მოგვცემს ფაკულტეტის ყველა მასწავლებელი ჩავაბათ საზოგადოებრივ საქმიანობაში.

ისევე, როგორც გასულ წელს, მიმდინარე სასწავლო წელსაც ჩვენი ფაკულტეტის დეკანატი და პარტიული ორგანიზაცია პირველ ამოცანად თვლიან, ერთ განუყრელ ცნებად აქციონ სწავლა და აღზრდა, რათა ყოველი ჩვენგანი სტუდენტში ზრდიდეს ღირსეულ სოციალისტური სამშობლოს ღირსეულ მოქალაქეს, კომუნიზმის თავდადებულ მშენებელს, ლენინის პარტიის ერთგულ მებრძოლს.

ი. ბაჩიაშვილი,
დასავლეთ ევროპის ენების და ლიტერატურის ფაკულტეტის პარტბიუროს მდივანი.

სპორტული ბაზების მშენებლობაზე

ჩვენი სპორტული ბაზის მშენებლობა ვერის ხეობაში წარმატებით მიმდინარეობს. ფაკულტეტების უმრავლესობა აქტიურ მონაწილეობას იღებს მშენებლობაში, ჩატარებულია მთელი რიგი ღონისძიებები სტუდენტთა მობილიზებისა და შრომის სწორი ორგანიზაციისათვის. სტუდენტებთან ერთად აქტიურად შრომობენ პროფესორ-მასწავლებლები.

კარგი მუშაობით თავი გამოიჩინეს ბიოლოგიის, ფილოლოგიის, ფილოსოფიის, მექანიკა-მათემატიკის, აღმოსავლეთმცოდნეობის, ისტორიისა და იურიდიულმა ფაკულტეტებმა.

საჭიროა ყველა ფაკულტეტის სტუდენტები მთელი პასუხისმგებლობის გრძნობით მოეკიდონ მშენებლობას.

მეტის გაკეთება შეუძლიათ ზოგიერთ ფაკულტეტებს, ყურადღება უნდა მივაქციოთ სამუშაო იარაღების მოვლა-პატრონობის საქმეს.

დარჩენილი დრო მაქსიმალურად უნდა გამოვიყენოთ. ფაკულტეტების კომკავშირის ბიუროების ვალია მჭიდრო კონტაქტში იყვნენ მშენებლობის ხელმძღვანელებთან, რათა უმოკლეს დროში შესრულდეს სამუშაოთა მაქსიმუმი.

ჩვენი პროფესორი — ჰავანის უნივერსიტეტში

რევოლუციურ კუბაში სტუმრად იყო ჩვენი მეცნიერების, კულტურის მუშაკთა ერთი ჯგუფი, რომელიც ეცნობოდა კუბელი ხალხის ცხოვრებასა და წარმატებებს სამეურნეო-კულტურულ მშენებლობაში. საბჭოთა ადამიანები ხვდებოდნენ მოსახლეობის სხვადასხვა წარმომადგენლებს, ესაუბრებოდნენ საინტერესო საკითხებზე, უკითხავდნენ ლექცია-მოხსენებებს.

ამ ჯგუფში იმყოფებოდა საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის ნამდვილი წევრი, ჩვენი უნივერსიტეტის პროფესორი ვ. მამასახლისოვი. იგი მიიწვიეს ჰავანის უნივერსიტეტში, სადაც თანამედროვე ფიზიკის პრობლემებზე წაიკითხა ლექციები.

ლექციებმა, რომელთაც სტუდენტებთან ერთად ესწრებოდნენ პროფესორ-მასწავლებლები, განათლების დარგის მუშაკები, დიდი ინტერესი გამოიწვია. მსმენელები განსაკუთრებით კმაყოფილი დარჩნენ სსრ კავშირის მიღწევებით ფიზიკის დარგში.

ლექტორის გამოსვლა დამსწრეებმა მოიწონეს და საბჭოთა სტუმარს მადლობის გრძნობით გამოემშვიდობნენ.

კარგი ინიციატივა

ფილოლოგიის ფაკულტეტის პარტიული ბიურო და ასპირანტთა ალკკ ორგანიზაცია 21—22 ნოემბერს აწყობენ გამსვლელ სესიას სოფ. რეხში (წალკის რაიონი). სესიის მიზანია რეხის მცხოვრებლებს ზოგადად გააცნოს ქართული ლიტერატურის, ენისა და ისტორიის საკითხები.

ფილოლოგიის ფაკულტეტის სტუდენტებსა და პროფესორ-მასწავლებლებს გადაწყვეტილი აქვთ შეაგროვონ მხატვრული ლიტერატურა ქართულ ენაზე, რათა სოფელ რეხში შეიქმნას ბიბლიოთეკა.

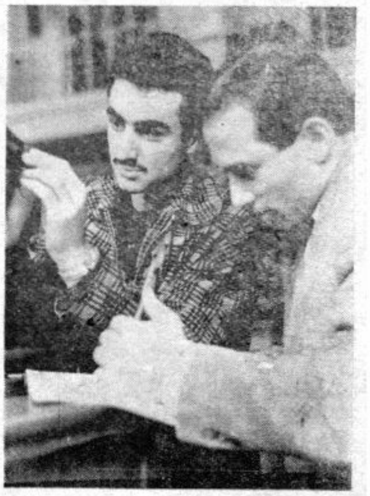

ჩვენს უნივერსიტეტში ქართველებთან ერთად მრავალი სხვა ეროვნების სტუდენტი ეუფლება უმაღლეს განათლებას.

მათ შორის ნამდვილი მეგობრული ურთიერთობაა. ისინი ერთად ისმენენ გამოჩენილ მეცნიერთა ლექციებს, ერთად ატარებენ თავისუფალ დროს — კინოში თუ თეატრში, ერთად მეცადინეობენ სასწავლო კაბინეტ - ლაბორატორიებში.

სურათზე: ფიზიკის ფაკულტეტის რადიოფიზიკის სპეციალობის პირველი კურსის სტუდენტები ქართველი ვ. კორინთელი და ბერძენი ა. ლაზარიდისი მეცადინეობენ სასწავლო კაბინეტში.

შეხვედრა პირველკურსელებთან

ეკონომიური ფაკულტეტის დეკანატი და პარტბიურო ფაკულტეტის პროფესორ-მასწავლებელთა აქტიური მონაწილეობით ხშირად ატარებს სტუდენტებთან საუბრებს მათი მეცნიერული ცოდნის ამაღლების მიზნით.

ამას წინათ, მოეწყო ეკონომიური ფაკულტეტის პოლიტიკური ეკონომიის № 1 კათედრის პროფესორ-მასწავლებელთა შეხვედრა პირველკურსელ სტუდენტებთან. შეხვედრა გახსნა კათედრის გამგემ პროფ. ა. ფანცხავამ. წაკითხულ იქნა მოხსენება — „როგორ შევისწავლოთ კარლ მარქსის „კაპიტალი" (მოხს. დოც. გ. ბასილაია). შეხვედრაზე გამოსულთა საუბარი ეხებოდა სტუდენტთა მიერ პოლიტიკური ეკონომიის საკითხების სრულყოფილად დაუფლების ხერხებსა და მეთოდებს.

პოლიტიკური ეკონომიის კათედრის წევრთა შეხვედრამ პირველკურსელებთან ხელი შეუწყო სტუდენტების წიგნზე დამოუკიდებელ მუშაობაში არსებულ ნაკლოვანებათა აღმოფხვრას და ერთხელ კიდევ დაადასტურა პროფესორ-მასწავლებელთა და სტუდენტებს შორის მჭიდრო კავშირის განმტკიცების აუცილებლობა.

გ. გამსახურდია,
პოლიტეკონომიის კაბინეტის გამგე.

სკკპ ახალი პროგრამა და სოციალისტური კანონიერების შემდგომი განმტკიცება

საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის XXII ყრილობა უდიდესი მოვლენა იყო საბჭოთა ხალხებისა და მთელი საბჭოთა საზოგადოებრიობის განვითარების ისტორიაში. ყრილობამ დასახა ჩვენს ქვეყანაში კომუნისტური საზოგადოების აშენების კონკრეტული გზები და მიიღო ჩვენი პარტიის ახალი პროგრამა და წესდება, რომლებიც წარმოადგენენ კომუნისტებისა და მთელი საბჭოთა საზოგადოებრიობის კეთილი მომავლის ახალ კანონს. პარტიის ახალ პროგრამაში ღრმა მეცნიერული სიზუსტით არის ჩამოქერწილი საბჭოთა ქვეყანაში კომუნიზმის აშენებისათვის საჭირო ყველა საკითხი.

ახალმა პროგრამამ სხვა მეტად მნიშვნელოვან საკითხებთან ერთად განსაკუთრებით ახლა, კომუნისტური საზოგადოების გაშლილი მშენებლობის პერიოდში, საკმარისი ყურადღება მიაქცია სოციალისტური კანონიერების შემდგომი განმტკიცების საქმეს. პროგრამაში ერთ-ერთ მთავარ ამოცანად არის დასმული მშრომელი მასების აღზრდა მაღალი კომუნისტური მორალის სულისკვეთებით, საბჭოთა კანონიერებისა და კომუნისტური თანაცხოვრების წესების ღრმა პატივისცემის სულისკვეთებით. კარგად დაყენებული და სწორად ორგანიზებული აღმზრდელობითი მუშაობა შესანიშნავ პირობებს ქმნის სხვადასხვა სახის ანტისაზოგადოებრივი მოქმედების აღმოსაფხვრელად. ახლა, როცა ჩვენს ქვეყანაში ფართო საზოგადოებრიობის მთელი მუშაობა მტკიცე დისციპლინის დაცვითა და მაღალი ენთუზიაზმით მიმდინარეობს, ცალკეული უდისციპლინო ელემენტების მიერ საერთო წესრიგის ოდნავი დარღვევაც კი დიდად ვნებს საზოგადოებას და ხელს უშლის პატიოსან, მშრომელი ადამიანების ნორმალურ ცხოვრებას.

ადამიანთა მაღალი კომუნისტური მორალის სულისკვეთებით აღზრდის საქმეში უდიდესი როლი ენიჭება საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის დიად ხელმძღვანელ ძალას, კომკავშირული და პროფკავშირული ორგანიზაციების შთამაგონებელ ძალას, თითოეული საბჭოთა ოჯახის მთლიანობას და პატიოსან ცხოვრებას, სკოლებსა და უმაღლეს სასწავლებლებში მოზარდი თაობის მზრუნველობითა და სწორი მეთოდებით აღზრდას.

მასების მაღალი კომუნისტური შეგნებულობის სულისკვეთებით აღზრდის საქმეს განსაკუთრებული ადგილი დაუთმო სკკპ ც.კ-ის 1963 წლის ივნისის პლენუმმა, რომელმაც ხაზი გაუსვა იმ მომენტს, რომ საბჭოთა საზოგადოების წარმატებით განვითარების პროცესში დარწმუნებისა და აღზრდის მეთოდით მუშაობა წესრიგის დამრღვევ პირთა მიმართ ნამდვილად ნაყოფიერ როლს ასრულებს. მაგრამ ეს არ ნიშნავს იმას, რომ ჩვენ შევასუსტოთ კონტროლი სოციალისტური საბჭოთა სამართლის ნორმების მტკიცედ დაცვაზე, შრომის დისციპლინის და ნორმალური ცხოვრების წესების დაცვაზე. ყოველმხრივ უნდა დაინერგოს პატივისცემა საბჭოთა კანონებისადმი, მთელი შესაძლებლობით უნდა იქნას გამოყენებული კანონის ძალა, საზოგადოებრივი ზემოქმედების ძალა და გავლენა.

საბჭოთა საზოგადოების კომუნიზმთან თანდათანობით დაახლოებასთან დაკავშირებით სახელმწიფო იძულება, რომელიც გამოყენებულია სოციალისტური თანაცხოვრების წესების დამრღვევთა წინააღმდეგ, თანდათანობით შეიცვლება საზოგადოებრივი ზემოქმედებისა და აღმზრდელობითი ფორმებით.

— „მშრომელთა მატერიალური უზრუნველყოფის, კულტურული დონისა და შეგნებულობის ზრდა, — ვკითხულობთ ახალ პროგრამაში, — ყველა პირობას ქმნის იმისათვის, რომ აღმოიფხვრას დამნაშავეობა, საბოლოო ანგარიშით სისხლის სამართლის სასჯელის ღონისძიებანი შეიცვალოს საზოგადოებრივი ზეგავლენისა და აღზრდის ღონისძიებებით. სოციალიზმის პირობებში თითოეულ ადამიანს, რომელიც შრომითს გზას ასცდა, შეუძლია დაუბრუნდეს სასარგებლო საქმიანობას“ (გვ. 118).

სისხლის სამართლის სასჯელის ღონისძიებების შეცვლა საზოგადოებრივი ზემოქმედებისა და აღმზრდელობითი ზომებით ახალი მოვლენა არ არის. ამ საკითხს ხაზი გაესვა ჯერ კიდევ 1919 წელს ჩვენი პარტიის VIII ყრილობაზე მიღებულ პროგრამაში.

ამჟამად ახალი პროგრამა კიდევ უფრო მეტი სისრულით ავითარებს 1919 წელს მიღებული პროგრამით გათვალისწინებულ დებულებებს და გადაჭრით აყენებს სოციალისტური კანონიერების შემდგომი განმტკიცების მიზნით საზოგადოებრიობის როლის ამაღლების საკითხს. პროგრამა ხაზს უსვამს საზოგადოებრიობის დიდ ძალას, კერძოდ იმას, რომ საზოგადოებას შეუძლია დროზე გამოავლინოს არა მარტო დამნაშავე ელემენტები, პარაზიტები, არამედ არსებითი ზეგავლენაც მოახდინოს გზასაცდენილ და წაფორხილებულ ადამიანზე და დაეხმაროს მას ჩადგეს შრომისმოყვარე და პატიოსან ადამიანთა რიგებში.

სწორი გზიდან აცდენილი ადამიანის აღზრდისა და გამოსწორების საქმეში დიდი როლი აკისრიათ საბჭოთა მართლმსაჯულების ორგანოებს. საბჭოთა პროკურატურის, სასამართლოსა და საზოგადოებრივი წესრიგის დაცვის სამინისტროს ორგანოები მოწოდებულნი არიან საზოგადოებისა და სახელმწიფოებრივი სარგებლიანობის თვალსაზრისით ფართო მასშტაბით გაატარონ ნაკლებად მძიმე და მსუბუქი ხასიათის დანაშაულის ჩამდენი პირების მიმართ აღმზრდელობითი და საზოგადოებრივი ზემოქმედებითი ხასიათის ღონისძიებანი. ასეთი ღონისძიების არჩევის დროს გადამწყვეტი სიტყვა უმრავლეს შემთხვევაში სასამართლო ორგანოებს ეკუთვნით.

ცნობილია, რომ დიდი ლენინი საბჭოთა სასამართლოს შექმნისა და მისი მუშაობის საკითხებს განსაკუთრებულ მნიშვნელობას ანიჭებდა. ვ. ი. ლენინი წერდა: „ჩვენ გვესაჭიროება სახელმწიფო, ჩვენ გვესაჭიროება იძულება. პროლეტარული სახელმწიფოს იმ ორგანოს, რომელიც ასეთ იძულებას ახორციელებს, უნდა წარმოადგენდნენ საბჭოთა სასამართლოები. და მათ ეკისრებათ შრომის დისციპლინისათვის მოსახლეობის აღზრდის უდიდესი ამოცანა, ჩვენ კი უნდა მივაღწიოთ ასეთი სასამართლოების მოწყობას უფართოესი მასშტაბით და გავავრცელოთ მათი მოქმედება ჩვენი ქვეყნის მთელ შრომით ცხოვრებაზე. მხოლოდ ამგვარი სასამართლოები, მათში მშრომელი და ექსპლოატირებული მოსახლეობის უფართოესი მასების მონაწილეობის პირობით, შეძლებენ დემოკრატიული ფორმით, საბჭოთა ხელისუფლების პრინციპების შესაბამისად, მიაღწიონ იმას, რომ დისციპლინისა და თვითდისციპლინის სურვილები ცარიელ სურვილებად არ დარჩეს“ (თხზ., ტ. 27, გვ. 252—253).

საბჭოთა სასამართლო ორგანოების წყობა, მათი საქმიანობის მიზნები და ამოცანები ჯერ კიდევ 1924 წელს დააკანონა და განსაზღვრა სსრ კავშირისა და მოკავშირე რესპუბლიკების სასამართლო წყობილების საფუძვლების შესახებ მიღებულმა კანონმა. 1938 წლის 16 აგვისტოს სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პირველი მოწვევის მე-2 სესიაზე მიღებულმა კანონმა სსრ კავშირის, მოკავშირე და ავტონომიური რესპუბლიკების სასამართლო წყობილების შესახებ ერთიან და დახვეწილ სისტემად ჩამოაყალიბა სსრ კავშირის ტერიტორიაზე არსებული ყველა სახის სასამართლო ორგანოების წყობა და განსაზღვრა მათი კონკრეტული მიზნები და ამოცანები სოციალისტური მართლმსაჯულების განხორციელების საქმეში. ამჟამად ჩვენს რესპუბლიკაში მიღებულმა ახალმა კანონმა საქართველოს სსრ სასამართლო წყობილების შესახებ კიდევ უფრო მეტად დახვეწილ და მოხერხებულ ფორმებში ჩამოაყალიბა რესპუბლიკის სასამართლო ორგანოთა სისტემა და განსაზღვრა მართლმსაჯულების ორგანოთა ამოცანები თანამედროვე ეტაპზე სოციალისტური კანონიერების შემდგომი განმტკიცების საქმეში.

პარტიის ახალი პროგრამა განსაკუთრებულ ყურადღებას ანიჭებს მთელი მოზარდი თაობისა და საბჭოთა საზოგადოებრიობის მხრივ წინასწარი პროფილაქტიკური ღონისძიების ჩატარებას დანაშაულთა ჩადენის თავიდან აცილების მიზნით. პროგრამაში პირდაპირ არის ჩაწერილი: „კომუნიზმის მშენებელ საზოგადოებაში არ უნდა იყოს სამართლის დარღვევა და დამნაშავეობა. მაგრამ სანამ არის დამნაშავეობის გამოვლინებანი, უნდა მივიღოთ სასტიკი ზომები იმ პირთა დასასჯელად, რომლებმაც ჩაიდინეს საზოგადოებისათვის საშიში დანაშაულობანი, დაარღვიეს სოციალისტური საერთო ცხოვრების წესები, არ სურთ ეზიარონ პატიოსან შრომითს ცხოვრებას. მთავარი ყურადღება უნდა მიექცეს დანაშაულთა თავიდან აცილებას“.

ამრიგად, სოციალისტური კანონიერების შემდგომი განმტკიცებისათვის პარტიის პროგრამით დასახული ამოცანა საგსებით გასაგებია. მართლმსაჯულების ორგანოებთან ერთად ამ ამოცანის განხორციელებისათვის ბრძოლაში უფრო მეტი ინტენსიურობით და ეალდებულებით უნდა ჩაებას ყველა საწარმო — დაწესებულებისა და ორგანიზაციის მუშა-მოსამსახურეთა კოლექტივები, პარტიული და სახელმწიფო ორგანოთა აპარატის მუშაკები, კულტურულ-საგანმანათლებლო დაწესებულებები, სკოლები და უმაღლესი სასწავლებლები.

ამ მეტად სასარგებლო საქმეში დიდი წვლილის შეტანა შეუძლია თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფესორ-მასწავლებლების, მუშა-მოსამსახურეთა და სტუდენტების მრავალათასიან კოლექტივს. მეტად სასიამოვნოა ის ფაქტი, რომ უნივერსიტეტის პარტიული კომიტეტი, რექტორატთან, პროფორგანიზაციასა და კომკავშირის ორგანიზაციასთან ერთად სათავეში ჩაუდგა უნივერსიტეტის სასწავლო და სამეცნიერო-ლაბორატორიულ კორპუსებში სანიმუშო დისციპლინის დაცვის საქმეს და მიაღწია წესრიგისა და მტკიცე დისციპლინის დამყარების სასურველ შედეგს.

ჩვენი უნივერსიტეტის ერთსულოვან და შრომისმოყვარე კოლექტივს ასევე წარმატებით შეუძლია დიდი წვლილი შეიტანოს სოციალისტური კანონიერების შემდგომ განმტკიცებაში და რესპუბლიკის უმაღლეს სასწავლებელთა შორის სწორედ თბილისის უნივერსიტეტმა თქვას პირველი სიტყვა პარტიის XXII ყრილობის გადაწყვეტილებათა და ახალი პროგრამით გათვალისწინებული მნიშვნელოვანი საბრძოლო ამოცანების ბრწყინვალედ შესრულების საქმეში.

დოც. ვ. ფარჯოსაძე

სტუდენტთა გაზეთი

გამოვიდა სასწავლო გაზეთ „ახალგაზრდა ჟურნალისტის“ ახალი ნომერი. იგი მოამზადეს მესამეკურსელმა ჟურნალისტებმა, ეს მათი პირველი გაზეთია.

დოცენტ ი. ნატროშვილის და ასისტენტ რ. მიშველაძის ხელმძღვანელობით სტუდენტებს ნაყოფიერად და შინაარსიანად უმუშავიათ.

„ახალგაზრდა ჟურნალისტის“ ამ ნომერში მრავალფეროვანი და საინტერესო მასალებია წარმოდგენილი. აქაა კორესპონდენციები — თბილისის მშენებლობებზე, სტუდენტები სიყვარულით მოგვითხრობენ ახალი, 64-ე საშუალო სკოლასა და ორიოდე წლის წინათ საბურთალოზე ფუძეჩაყრილ ყრუმუნჯთა სკოლა-ინტერნატზე.

ქარხანა „ელექტროავტომატის“ კოლექტივის შრომითი საქმიანობისადმია მიძღვნილი ვ. მიქიაშვილის, დ. ლობჟანიძის, ზ. ცხონდიას, ქ. ქაჯაიას, ზ. ლორთქიფანიძის, ლ. ჩიკვაიძის წერილები და ფოტოები.

გაზეთში წარმოდგენილია ო. შურღაიას თეატრალური რეცენზია მარჯანიშვილის. თეატრის სპექტაკლ „უცნობზე“, თ. ველიანის წერილი კინო-ფილმზე „ვინ ხართ თქვენ, ბატონო ზორგე?“, ლ. შავდიას კორესპონდენცია მხატვარ მიხეილ ვარდიაშვილის ნამუშევრების გამოფენაზე...

გაზეთში დაბეჭდილია ნაწყვეტი გ. ზარნაძის მოთხრობიდან და რამდენიმე საინტერესო წერილი სპორტულ თემებზე, რომლებიც ეკუთვნის ს. ფარულავას და ჯ. ხუციბერიძეს.

„ახალგაზრდა ჟურნალისტის“ ეს ნომერი ყურადღებას იქცევს მაღალხარისხიანი მხატვრული ფოტოებით, მათი ავტორის ვ. ქისტაურის ფოტოსაქმიანობას ეხება ბ. ლომსაძის ჩანახატი „მზე, ბუნება და ობიექტივი“.

გ. შეყილაძე

მექსიკელი სწავლულის ლექცია

ამ დღეებში ფილოსოფიის ფაკულტეტს ეწვია მეხიკოს უნივერსიტეტის პროფესორი, დოქტორი რობერტ ჰარტმანი. იგი საბჭოთა კოლეგების წინაშე გამოვიდა მოხსენებით „მეცნიერების და ფილოსოფიის ლოგიკური სხვაობა“. მოხსენების შემდეგ გაიმართა კამათი. კამათში მონაწილეობდნენ მექსიკელი სტუმარი, პროფესორი ტ. ი. ოიზერმანი, დოცენტი ი. კ. მილვილი და სხვები.

„მოსკოვსკი უნივერსიტეტ“

ნაყოფიერად მუშაობს პარტიულ-სახელმწიფო კონტროლის საუნივერსიტეტო ბიურო. პარტიულ-სახელმწიფო კონტროლის ხელშემწყობი ჯგუფები სისტემატურად ატარებენ რეიდებს, მსჯელობენ საჭირბოროტო საკითხებზე.

სურათზე: პარტიულ-სახელმწიფო კონტროლის ხელშემწყობი ჯგუფი ამოწმებს სასადილოს მუშაობას.

ტაჯიკური ჟურნალი ჯამისადმი მიძღვნილი კრებულის შესახებ

აღმოსავლეთის დიდ პოეტსა და მოაზროვნეს, ტაჯიკური და სპარსული ლიტერატურის კლასიკოსს აბდ ორ-რაჰმან ჯამის მიმდინარე წლის ნოემბერში დაბადების 550 წელი უსრულდება. სპარსულად მოლაპარაკე ხალხები აღფრთოვანებით ემზადებიან ამ თარიღის აღსანიშნავად. მათთან ერთად ჯამის იუბილეს გადაიხდიან საბჭოთა კავშირის ხალხები, მთელი კულტურული კაცობრიობა.

ჩვენმა უნივერსიტეტმა პროფ. დ. კობიძის რედაქციით გამოსცა ჯამისადმი მიძღვნილი კრებული. მას დიდი მოწონებით შეხვდა ტაჯიკეთის საზოგადოებრიობა. ტაჯიკეთის მწერალთა კავშირის მთავარი ორგანო ჟურნალი „სადოი შარკ“ („აღმოსავლეთის ხმა“, 1964 წ. № 5) მას „ჯამის იუბილესადმი მიძღვნილ მნიშვნელოვან საჩუქარს“ უწოდებს. ჟურნალი აღნიშნავს, რომ ჯამის შემოქმედებას საქართველოში იცნობენ აკადემიკოსების კ. კეკელიძის და ალ. ბარამიძის, პროფ. დ. კობიძის, დოც. გ. ჯაკობიას და დოც. ალ. გვახარიას გამოკვლევებით, მაგრამ წელს გამოცემულ კრებულს დიდი მნიშვნელობა აქვს ჯამის ეპოქისა და შემოქმედების შესწავლის თვალსაზრისით არა მარტო ქართველებისათვის, არამედ ყველა დაინტერესებულისათვისაცო.

ჟურნალში დაწვრილებითაა განხილული აღნიშნულ კრებულში მოთავსებული მასალები. კერძოდ, პროფ. დ. კობიძის გამოკვლევის შესახებ („ჯამის ცხოვრება და შემოქმედება“) ნათქვამია, რომ მას კრებულში ცენტრალური ადგილი უჭირავს. იგი აცნობს მკითხველს ჯამის თხზულებებს, ჯამის პოეზიას დ. კობიძე ახასიათებს სპარსული კლასიკური ლიტერატურის ღრმა ცოდნის საფუძველზე, მას შეუნიშნავი არ რჩება არც ერთი ღირსშესანიშნავი მხარე. ამიტომაც მისი ნარკვევი, რომელსაც მთელი რიგი სიახლენი მოაქვს ჯამის შემოქმედების გაგების თვალსაზრისით, შექების ღირსიაო.

დოც. ალ. გვახარიას ნაშრომში („იოსებზილიხანიანის“ აღმოსავლური ვერსიები“) — ჟურნალის განცხადებით — მოცემულია საინტერესო ცნობები აღნიშნული თხზულების სპარსული, თურქული, ინდური და ქართული ვერსიების შესახებ, რითაც ბევრი აღმოსავლეთმცოდნე დაინტერესდება.

კარგი შეფასება აქვს მიცემული თ. გორელიშვილის ნარკვევს (ჰერათის ისტორიული ძეგლები). მის ავტორს — ჟურნალის თქმით — გამოქვეყნებული აქვს ახალი, მეცნიერებისათვის მეტად საინტერესო მასალები. საჭიროა აღნიშნული ნარკვევი ტაჯიკურ ენაზე ითარგმნოს, მას დიდი სარგებლობის მოტანა შეუძლია საკითხის შესწავლით დაინტერესებულთათვისო.

ჟურნალი კარგ შეფასებას აძლევს აგრეთვე დოც. კ. ფაღავას ნაშრომს („ჯამის ეპოქა“). აღნიშნულია, რომ ნაშრომში ბევრი ისტორიული მასალაა განხილული და მისი გადაკითხვით ნათელი წარმოდგენა გვეძლევა თემურელთა ეპოქის შესახებ, იმდროინდელი კულტურისა და ხელოვნების განვითარებაზე.

ჟურნალი ხაზს უსვამს ვ. კოტეტიშვილის მიერ შესრულებულ თარგმანებს. ნათქვამია, რომ ისინი ზუსტად გადმოსცემენ ორიგინალის აზრსა და განწყობილებას.

ჟურნალის აზრით, თბილისის უნივერსიტეტის მიერ გამოცემულ ჯამის საიუბილეო კრებულს დიდი მეცნიერული მნიშვნელობა აქვს.

გზები და მოგზაურობები

რვა რესპუბლიკის გზებზე

გზაზე ცნობისმოყვარე ბევრია. ყველას აინტერესებს საიდ მივდივართ და რაზე. თუ ძალიან დაინტერესდნენ, ჩვენ ყველაფერს ვუხსნით. ცოტა არ იყოს მოსაწყენია ერთი და იგივეს ასჯერ გამეორება.

ამიტომ რიგ-რიგობით ვლაპარაკობთ.

როცა გაიგებენ ვინცა ვართ და საითკენ მივდივართ...

— აი მუსმის ძალა! — დაასკვნიან და გვშორდებიან. გზაში ბევრი ველოსიპედისტი შეგვხვდა, ზოგმა ასობით კილომეტრი ჩვენთან გაიარა... ყველანი რომ ბოლომდე წამოსულიყვნენ ერთი ველო დივიზია იქნებოდა. ჯერ კიდევ ნალჩიკამდე არ ვიყავით მისული, ერთი ველომოყვარული დაგვემგზავრა; გროზნოდან მოდიოდა.

— საით?

— ისე წამოვედი, სანამდისაც გავძლებ, სანამდისაც ფული მეყოფა! ესეც ერთი საკვირველება! მარტოდ-მარტო, პატარა ზურგჩანთითა და ცოტაოდენი ფულით წამოსვლა ცოტა არ იყოს ვერაა დიდი სახალისო საქმე.

— აი, ამას ჰქვია გაბედვა, ძმაო! — აღნიშნა იურიმ. — ჩვენმა ახალმა თანამგზავრმა ორი დღე იარა ჩვენთან, ქ. მინერალურ წყლებამდე გამოგვყვა. აქ სინანულით დაგვშორდა და თქვა:

— ნეტავი მეც შემეძლოს თქვენთან ერთად გზა განვაგრძო! — გამომშვიდობებისას მისამართები გავცვალეთ.

— ტოლია ფილიპოვო, იცოდე წერილი გამოგვიგზავნე! ჩვენ პირველ ოქტომბერს ვიქნებით თბილისში!

— აუცილებლად, ბიჭებო, აუცილებლად! ნახვამდის, კეთილი მგზავრობა!

გზა განვაგრძეთ. ტრიალებენ ბორბლები, აცხუნებს მზე. ტელეფონის შავი ბოძები შესახვედრად მოიჩქარიან. შემდეგ სადღაც ჩვენს უკან რჩებიან და შორს ჰორიზონტზე იკარგებიან.

მანქანები საშინელი სიჩქარით მოქრიან. აქ, ბაქო-მოსკოვის მთავარ ტრასაზე დიდი მოძრაობაა. ჩვენი მარშრუტი საბჭოთა კავშირის ცენტრალურ გზებზე გადის. ამიტომ ყველგან დიდი სიფხიზლე გვჭირდება. დიდმა სატრანზიტო მანქანებმა სული ამოგვართვეს. ჩვენ მათ „ჯალათები“ შევარქვით.

ღამით ხან ტყეში გვძინავს, ხან გზის პირას გაშლილ ტრამალებზე. დილას ჩიტების ჭიკჭიკი გვაღვიძებს, მათი გალობა და ჟღურტული იაგნანად ჩაგვესმის. სოფლებსა და ქალაქებში ხალხი ყველგან გულთბილად გვხვდება. კარგად მიდის ჩვენი მოგზაურობა. მხოლოდ და კრიპოტკინმა შოგვხიბლა ძლიერ. არმავირმა გულთბილად მიგვიღო. რამდენიმე დღის შემდეგ კი ჰორიზონტზე უზარმაზარი ქალაქის სილუეტები გამოიკვეთა კვამლსა და ბურუსში გახვეული.

ეს დონის-როსტოვია! გზა შეუმჩნევლად მიილია. გადავედით რკინის დიდი ხიდით და დონს მტკვრიდან მიძღვნილი სალამი გადავეცით.

ღამე, ცოტა არ იყოს, უსიამოვნოდ გავათენეთ, თავსხმა წვიმას კარავმა გადაგვარჩინა.

დილით კომკავშირის საოლქო კომიტეტში გულთბილად მიგვიღეს. დაგვაბინავეს...

დავიწყეთ ქალაქის დათვალიერება...

სტადიონთან ბიჭებმა გვიცნეს ქართველები. გამოგვემცნაურნენ, ვილაპარაკეთ. დავმმობილდით. მაგრამ ბოლოს მაინც გულმა ვერ მოუთმინათ. და გვითხრეს: — 7:0

გზაზე ცნობისმოყვარე ბევრია..

მხოლოდ კოლოები გვაწუხებენ. ამ პატარა მწერებმა ისე გაგვტანჯეს, რომ ისინი ქვეყნიერების უსაშინელეს ურჩხულებად მოვნათლეთ.

შეგვიძლიათ მგზავრობისას რამე მოუხერხოთ სხვა ყველაფერს, მაგრამ კოღოებს ვერა, ვერსად ვერ გაექცევით... ჩვენ, კიდევ კარგი, ხელები გვაქვს და „ვაჟკაცურად“ ვუმკლავდებით კოლოების შემოსევას. მაგრამ რა დღეში იქნებიან ლომები და დათვები, რომლებთანაც კოლოები სამკვდრო-სასიცოცხლოდ არიან გადამტერებულნი.

უკან დარჩა ათობით სოფელი და ქალაქი. პატარა, კოპწია ქალაქ გახსოვთ ქართველებო!

გავიხსენეთ, მწარედ გავიცინეთ. რა ჩვენი ბრალია, ხდება ხოლმე!

— აბა ვნახოთ რას მოგვიტანს ფეხბურთის კალენდარი. — ვუპასუხეთ ჩვენ და ახლა როცა ცნობილია ყველაფერი, დარწმუნებული ვართ, რომ 7:0-ზე ლაპარაკს მოერიდებიან.

ზ. ფიფია,
გ. მანია,

ჟურნალისტიკის განყოფილების სტუდენტები.

(დასასრული იქნება)

გაგრძელება. დასაწყ. იხ. № 31, 32, 33-ში.

გოგი ჭუმბურიძე

(ჩანახატი)

მიმქრალ თვალებში შუქი უდგას ყოველთვის.

გამართული დააბიჯებს მუდამ. ზევით იყურება, მზეს უღიმის, თავაწეული ხვდება ცხოვრებას.

მასაც უყვარს ცოდნის დიდი ტაძრის გუმბათი, ნათელი, დიდებული სვეტები, სარკმლებიდან შიგნით ჩაღვრილი მზის შუქი.

ხელის ფათურით იჭერს სხივებს და გულში იკრავს...

მასაც უყვარს ამ შენობის ეზო, ბაღი, სკამები, თითოეული ბუჩქი, ხეისიც ისუნთქავს სუფთა ჰაერს ხარბად და ეშვება ოცნების მორევში...

უყვარს მერხებზე შეუმშრალი საღებავების სუნი, ახმაურებული აუდიტორიები, დერეფნები.

გულთბილად ესალმებიან, ღიმილით უპასუხებს ყველას.

მან იცის უებარი საუბარი, იცის სიმღერაც.

მთელი არსებით ეწაფება ცოდნას. გარინდული, თვალმოუშორებლივ მისჩერებია ჭაღარა პროფესორს, დაძაბული უსმენს.

თითები სწრაფად დარბიან უცნაურ სტრიქონებზე...

ბოლოს დგება, ხელებით ფანჯარას ეძებს და მზეს უშვებს შინ.

არასოდეს ემლება გზები სიბნელეშიც, სხვებისაგან განსხვავებით; ყველას ცნობს, ყველა ახლობელია მისთვის.

ხმაზე შეუძლია ადამიანების სულის სიკეთის, სილამაზის, კაცური გულის ამოცნობა. ხედება მათ აზრებს, ოცნებებს. ერთს ვერ იგებს მხოლოდ — რა ფერის თვალები აქვთ მათ.

მზეს ასწრებს ადგომას. მხოლოდ ვერ ხედავს მას.

მისთვის მზე არასოდეს ჩადის, რადგან არასოდეს ხედავს მის ამოსვლას.

ცოდნას თავისკენ მიჰყავს და ამიტომ მიდის მიუშვებლივ. მიაბიჯებს მხნედ, გაბედულად...

ჩანთა სავსე აქვს უცნაური რვეულებით, წიგნებით.

უჩვეულოდ დაფარფატებენ მისი „ხუთები“, ქაღალდზე არ ჩერდებიან. ისინი არ ჰგვანან სხვების „ფრიადებს“...

ცოდნის წყურვილით ანთებულს უნივერსიტეტის ეზოში მუდამ ღიმილით მიუხარია, მესამე წელია, რაც მშობლიური ენის, ლიტერატურისა და ხალხის სიყვარულმა მოიყვანა აქ მომავალი ფილოლოგი.

ის ბევრ თვალხილულზე უკეთ ხედავს...

მისთვის მზე არასოდეს ჩადის...

მისთვის დღე არასოდეს ბნელდება...

ნ. ძიმერიძე,

ჟურნალისტიკის განყ. III კ. სტუდენტი.

მოკლედ

• • •

ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილების სტუდენტთა სამეცნიერო წრის გამგეობის (თავმჯდომარე თ. კუბლაშვილი) სხდომაზე გაიმართა კამათი იმის შესახებ, თუ როგორ გავხადოთ წრეში მუშაობა საინტერესო, შინაარსიანი. გამგეობამ გადაწყვიტა გეგმაში გათვალისწინებული იქნეს როგორც მეცნიერულ-კვლევითი, ისე შემოქმედებითი თემები.

წრეს განზრახული აქვს გაეცნოს ადგილებზე რაიონული გაზეთების მუშაობას და რედაქციის მუშაკებთან ერთად მოაწყოს მათი განხილვა.

• • •

პირველკურსელმა ფილოლოგებმა (რუსული განყ., ალკკ ბიუროს მდივანი ნ. მჟავია) მოაწყეს ექსკურსია სამგორის საბჭოთა მეურნეობაში. სტუდენტები ხალისით დაეხმარნენ მშრომელებს მოსავლის აღებაში. შემოდგომამ, რთველმა ისინი ერთმანეთს დააახლოვა, უფრო ახლოს გააცნო ერთმანეთის ხასიათი.

მეურნეობის ადმინისტრაციამ მადლობა გამოუცხადა სტუდენტებს დახმარებისათვის.

ქართველი მთამსვლელები ალპებში

საბაგირო გზების მშენებლობის ხელმძღვანელის ბატონ ტისიეს მიწვევით ჩვენ საბაგირო გზებით გავისეირნეთ. მწვერვალ რეზატელაზე მშვენიერ რესტორანში გაგვიმასპინძლდა ჩვენი მასპინძელი პოლკოვნიკი ტისიე. სადილის შემდეგ გზა განვაგრძეთ ზემოთ — მთა გლეზე (3023,4 მ). ამ მთიდან სხვადასხვა მიმართულებით მიემართებიან საბაგირო გზები და ზამთარში აქედან სხვადასხვა სათხილამურო ტრასები ჩადის. საბაგირო გზით კვლავ ძირს დავეშვით — გლეზე, სადაც დავემშვიდობეთ ჩვენს მასპინძლებს და 4 შვეიცარიელ მთამსვლელთან ერთად ფეხით გადავედით თავშესაფარ ფორტში (2457 მ), ღამით ფორტში თოვლი მოვიდა და დილით მთელი მიდამო გათეთრებული იყო. იმავე დღეს ჭერბიეს გავლით დავეშვით ძირს მდინარე რჰონეს ხეობაში. ამ ხეობამ ქალაქ სიონში გადაგვიყვანა, სიონიდან ავყევით გზას მდინარე რჰონეს სათავისაკენ. გზაში შევუხვიეთ მდინარე ვალდჰერენსის ხეობაში და ავედით სოფელ ევოლენში. ეს სოფელი საინტერესოა იმით, რომ აქ ჯერ კიდევ შემორჩენილია ძველი შვეიცარიული ნაციონალური სახლები (ისე, როგორც ჩვენთან, სვანეთში, უშგულშია). აქ შეგვხვდა სოფლის კომუნის მდივანი. მან დაგვათვალიერებინა სოფლის სკოლა, სასოფლო საბჭო, ეკლესია, რომელიც აშენებულია XIII საუკუნეში იტალიელების მიერ და სხვ. აღსანიშნავია, რომ ამ პატარა სოფელშიც კი 3 პარტიაა: კონსერვატორების, რადიკალების და უკმაყოფილოთა პარტია. შემდეგ შევუხვიეთ მდ. დიქსენის ხეობის სათავისაკენ. ეს ხეობა ცნობილია იმით, რომ მის სათავეში აშენებულია მსოფლიოში ყველაზე მაღალი, 285 მ სიმაღლის, უნიკალური თაღოვანი კაშხალი. შვეიცარია ასეთი თაღოვანი კაშხლებით საკმაოდ მდიდარია. აღნიშნული კაშხალიდან წყალი გვირაბებით მოემართება ძირს, საკმაოდ შორს მდ. რჰონეს ხეობაში, სადაც აშენებულია 3 ელექტროსადგური.

დასაწყისი იხ. № 34-ში.

კაშხალის მთავარმა ტექნიკოსმა თავაზიანად მიგვიღო და დაგვათვალიერებინა კაშხალის ძირითადი უბნები. კაშხალზე ავედით საბაგირო გზით, რომელიც კაშხალის ზედა ნაწილს აერთებს ქვემოთ მოთავსებულ 9 სართულიან სასტუმროსთან, მთელი სასტუმრო აგებულია ძირითადად დურალუმინისა და მუშის კონსტრუქციებით. საღამოთი კაშხალის მთავარმა ინჟინერმა ვახშამი გაგვიმართა, რომელიც ქართული და ფრანგული სიმღერებით დამთავრდა. დილით, 11 აგვისტოს, უკან გამოვბრუნდით. თვალს ახარებს მშვენიერი სილამაზე, ტყეებით დაფარული მთის ფერდები, ხეობაში ზოლად გაწოლილი სამანქანო გზა და მატარებლის ლიანდაგები შუაში კბილანა დამატებითი რკინის ხაზით, რომელიც მატარებელს საშუალებას აძლევს საკმაოდ

დიდი დაქანების ფერდობებზე იმოძრაონ; ხეობებზე გადავლებული მაღალი ხიდები, კოხტად გაშენებული სოფლები და ლამაზად დამუშავებული მიწის ნაკვეთები (სოფლის მეურნეობის ძირითადი კულტურაა ვაზი, კარტოფილი და ხორბალი) — განსაკუთრებულ სილამაზეს ანიჭებენ. ამ მხარეს გზებზე მანქანების მეტად ინტენსიური მოძრაობაა. ხვეული გზით ავედით გრიმსელ (2165 მ) უღელტეხილზე, სადაც არის დიდი ტბა, რომლის ნაპირზე გაშენებულია 2 მშვენიერი სასტუმრო. აქაც კაშხალია, კაშხალების მთელი სერიაა აშენებული უღელტეხილის მეორე მხარეს. ეს უღელტეხილი ყოფს ფრანგულ კანტონებს გერმანულისაგან. ჩვენ შევედით ბერნის კანტონში. ხეობით დავეშვით ძირს. ეს ხეობაც უხვადაა დასერილი საბაგირო გზებით. საღამოთი ჩავედით ქ. მეირინგენში. მეირინგენი არის მთებს შორის ჩამჯდარი პატარა კოხტა ქალაქი. საღამოთი ადგილობრივმა მთამსვლელური სკოლის ხელმძღვანელობამ მიგვიწვია ბარის დარბაზში, სადაც გვიჩვენეს 3 ალპინისტური ფილმი, პირველი 1811 წელს მწვერვალ იუნ-

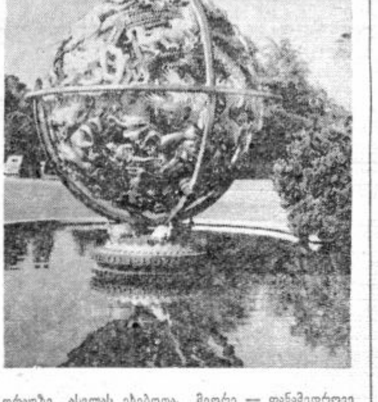

დრაუზე ასვლას ეხებოდა, მეორე — თანამედროვე იუნფრაუს თავისი საბაგირო გზებითა და სათხილამურო ბაზებით, მესამე კი მწვერვალ ეიგერსის კედელზე პირველ ასვლას.

ოთარ ხაზარაძე,

სურათებზე: დორეს კლდოვანი ქედის ტრავერსზე და აუზი ჟენევაში.

ფოტოები **შოთა მირიანაშვილის**

(გაგრძელება იქნება)

ლიტერატურული გვერდი

მიხეილ ლერმონტოვი

თერგის საჩუქარი

ღმუის თერგი ავი რისხვით
აჭაგრულან ირგვლივ მთები,
ღმუის, მოთქვამს, ქარიშხლის ხმით
ცრემლად სცვივა გარს შხეფები;
მაგრამ ველად მისი გული
ცბიერებით იცვლის რისხვას
და ალერსით მეგობრულით
ევედრება კასპიის ზღვას:
„გამიხსენი მკერდი ახლა,
შემიფარე, ზღვაო ძველო,
მომეწია მინდვრად დაღლა,
დროა, ზვირთი შევასვენო.
ძუძუ ვწოვე თეთრ ღრუბელთა,
მყინვარწვერთან მაქვს სათავე
და ქვეყნიურ კანონებთან
არაფერი დამაზავებს.
არ დავინდე ტინის ზღუდე
დარიალის მშობელ კლდეთა
და ქვა-ღორღი მოვუზიდე
სალაღობოთ შვილთა შენთა".
მაგრამ ზღვა დუმს და ბებერი
რბილ ნაპირზე თვლემს ნებიერ,
ხოლო თერგი მაცდურ ენით
როდი იშლის ჩურჩულს ცბიერს:
„მოსაკითხით შენთან მოველ,
ძღვენით—ზღაპრულს დასადარით—
იცნობ მამაც ყაბარდოელს?!
ბრძოლის ველად არის მკვდარი,
იმის ჯავშან-სამკაულებს
ოქროს ასოებით წმინდა
ამშვენებენ სამკაულებრ
სტრიქონები ყურანიდან;
შეუმართავს კუშტად, მწყრალად
ჭაბუკს წარბი ყორნისფერი;
წვერ-ულვაშზე დასდის ლვარად
წმინდა სისხლის ცხელი ჩქერი;
თვალთა მისი ავი მზერა
მტრობას ძველის კვლავ არ იშლის,
ფაფარივით მხრებზე ჭერაც
აფენია თმები გიშრის".
მაგრამ კვლავ დუმს ზღვა
ბებერი —
თვლემს ნაპირთა სასთუმალზე
და მდინარეც უდგრომელი
კვლავ მაცდურად ეტყვის ასე:
„მა, მიიღე საგანძური,
მასთან რაა სხვა სიმდიდრე!
მომიძღვნია მართლაც გულით,
სხვა შეიტყობს ამას ვიდრე:
ცხედარს ქალის კაზაკისას
თრთოლვით გიწვდი ამ მკლავებით,
ყირმიზისფერ სახეს მისას
შვენის ქერა ნაწნავები;
უფერმკრთალებს იერს მშვიდად,
ისე წყნარად ძინავთ თვალებს
და პაწაწა ჭრილობიდან
სისხლი წითლად მოწანწკარებს;
ვისაც ტრფობა ამ ქალღმერთის
ერუანტელს და ერჟოლას გვრიდა,
იმ მხარეში იყო ერთი
და იმ ვაჟკაცს გრებენიდან
ყიამეთში მთიან სოფლად
დაერახტა რა ქურანი,
...მსხვერპლს ელოდა დაუნდობლად
ჩაჩნის ბასრი სატევარი!"
და დადუმდა გულგამწყრალი,
ხოლო წყალზე, ვით ფიქალი,
ნაწნავებით შემოწნული
ირწეოდა თავი ქალის.
აქ იფეთქა, სულ სხვა ეშხით
აგიზგიზდა ძველი ვნება
და ბებერ ზღვის ლურჯ თვალებში
აცრაგდა ცრემლთა წყება:
ვით ჭაბუკმა, ტრფობის გზნებით
მოიშორა წლების ტვირთი
და ძვირფასი საჩუქრებით
ჩაიხუტა თერგის ზვირთი.

თარგმნა ამირან ასანიძემ

დილარ ივარდავა

პატარა ფიფქი

იანვრის დღეებს წაერთვა სითბო,
ტყეებში თვლემენ ახლა ბარდები,
პატარა ფიფქო,
ელვარე ფიფქო,
მიწის მკერდამდე ნუ, ნუ გადნები;
მიჩვენე შენი მკერდის სიშიშვლე,
შენი ღიმილი, შენი დარდები
და გამიმხილე არყოფნის შიში,
როცა მაღლიდან მიწას ბარდები.

* * *

ვის უძებნია თავისი ბედი,
ჩვენ მხოლოდ ის ვართ,
რაც უნდა ვიყოთ, —
საკუთარ ქედით,
აზრით თუ მკერდით
მხოლოდ ისა ვართ,
რაც უნდა ვიყოთ!..
ყველას თავისი თან დააქვს
ხვედრი,
მთელი სამყარო სულშია —
შიგნით, —
ვის უძებნია ამაოდ ბედი
სხვაგან, როდესაც ჩვენშია იგი!..

* * *

დაბადებული გოლიათებად
მთები ზვიადნი,
მთები ურჩები; —
ცა კი იმგვარად ბროლიანდება
ყველა ტკივილი—დღეს მიყუჩდება,
მინდვრები გვანან ირემთა ხალებს,
მდინარეები — ვეფხვთა ბწკალებს,
რა მოვუხერხო საკუთარ თვალებს,
გადამერიოს ლამის თვალები.
რა მოვუძებნო სულს, რა წამალი,
რომ აქარიშხლდეს გრძნობათა
ყურე, —
რომ აღარ ვიყო მე წარმავალი
და საქართველოს მარად ვუყურო.

ჯარჯი ფხოველი

* * *

ბოლოსდაბოლოს
ვეწვიე სახლებს —
რომელთაც
სულში სიმშვიდე უძევთ..
და, როგორც
ქარში გამტყდარი სახრე,
გრძელი
დუმილი დაიმსხვრა უცებ.
საკვამურები
ამაღლდნენ ცამდე
და
დაემსგავსნენ
გაფრენილ თევზებს...
და ის —
რაზედაც ვფიქრობდი ამდენს
აკვარელივით
დავხატე მთებზე.
ბოლოსდაბოლოს
ვაჩუქე სახლებს
მზიანი ცა
და
მზიანი ფუძე...
და —
როგორც ქარში გამტყდარი სახრე,
გრძელი დუმილი
დაიმსხვრა უცებ.

თბილისი

მე ხელებს მიწვავს
სრული და ურქო
მთვარე —
რომელსაც უბეში ვმალავ.
და გაზონების
ლამაზი ქურქი
ზმანებასავით
ეხვევა ქალაქს.
დაგეძებ შენ და..
დავეძებ ბორანს
და ცა ირწევა —
როგორც აკვანი...
და
უსასრულო ქუჩების ტბორი
მთოკავს და მარხევს
ხელში აყვანილს.

ნავსადგურში

შემოღამება
აბაცებს ნისლებს
და აელარუნებს
ყინულის დეზებს...
მე აღარ მინდა
ვიფიქრო ისევ
მოგონებებში
გარდასულ დღეზე.
შებინდებისას
მშვიდდება პორტი,
მშვიდდება —
თითქოს ითვლის ნაბიჯებს...
და კულისებში
გაგონილ ფორტეს
ბოლოსდაბოლოს
ვტოვებ ნაპირზე.
ზღვა ირკალება —
როგორც ემბაზი,
ზღვა დუმილიდან
გამოდის გარეთ..,
მეზღვაურები
დგანან გემბანზე
და
თოლიები
უცქერენ მთვარეს.
ახლა დუმილი
კვდება უტყვიოდ
და
ნავსადგური ითვლის ნაბიჯებს...
და რაღაც უნდა —
მაგრამ უტყვია
და მოგონებებს
რიყავს ნაპირზე.

სამი წლის წინათ ჩვენი გაზეთის მიერ გამოცხადებულ ნარკვევების კონკურსზე პირველი პრემია მოიპოვა რეზო მიშველაძის ნარკვევმა „იგი ბრმა არ არის, უსინათლოა". რ. მიშველაძე მაშინ ჟურნალისტიკის განყოფილების მესამე კურსის სტუდენტი იყო და პირველ, შემოქმედებით ნაბიჯებს დგამდა.

ამჟამად კი ჟურნალისტიკის კათედრის მეორე კურსის ასპირანტის რ. მიშველაძის ნაწერებს კარგად იცნობს ჩვენი რესპუბლიკის მკითხველი. იგი ზედიზედ იმარჯვებს საუკეთესო იუმორისტული ნაწარმოებებისათვის გამართულ რესპუბლიკურ კონკურსებში და ლიტერატურულ საზოგადოებაში ერთ-ერთი ანგარიშგასაწევი ფელეტონისტი ხდება.

თემებისა და სახეების ახალი, ორიგინალური სამყარო, მაღალი იუმორი და მახვილი სატირა, მდიდარი ენა და ლაღი, მსუბუქი სტილი — აი რით ხასიათდებიან რ. მიშველაძის ფელეტონები და იუმორისტული მოთხრობები.

ამას წინათ საქ. კპ. ცენტრალური კომიტეტის გამომცემლობამ გამოსცა რ. მიშველაძის ფელეტონები და იუმორისტული მოთხრობები სახელწოდებით—„შ ი გ ნ ი დ ა ნ გ ა ტ ე ხ ი ლ ი ც ი ხ ე", ახალგაზრდა მწერლის პირველი წიგნი მკითხველმა გულთბილად მიიღო.

ქვემოთ ვბეჭდავთ რ. მიშველაძის ახალ, ჯერ გამოუქვეყნებელ ფელეტონს.

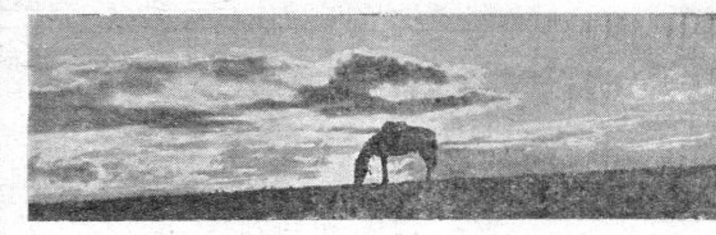

მესხეთი.

ფოტოეტიუდი გივი შეყილაძისა

ბუნება

იჯდა იგი ჩემს გვერდით და მზესუმზირას არ აკნატუნებდა. თამაშის დაწყებას ცოტაღა აკლდა. ფეხბურთელები „მოთელვას" ამთავრებდნენ. ვათვალიერებდი ამ კაცის განიერ პროფილს, ღაჟღაჟა ლოყებს, თვინიერ ძარღვებს კოტიტა თითებზე და რატომღაც ვფიქრობდი, რომ იგი იყო ვიწრო გაქანების გულშემატკივარი და კონიაკის ქარხანაში მუშაობდა მელვინედ.

ჩვენს რიგში კიდევ ჩაემატა ვიღაც და მე ისე ახლოს აღმოვჩნდი „მელვინე" მეზობელთან, რომ გარკვევით ვგრძნობდი მისი გულის არიტმულ ცემას, გულისა, რომელიც ზარმაცი კაცის უხალისო მოძრაობით, მხოლოდ ვალდებულების მოხდის მიზნით ისროდა სისხლს არტერიებში.

— რას იტყვით?! — ისე ჩვეულებრივად მკითხა მან, თითქოს დიდი ხნის წინათ დაწყებულ საუბარს განვაგრძობდით.

გაოცებით გავუღიმე. მსურდა მეგრძნობინებინა, რომ პროგნოზები მეჯავრება, რომ მშვენიერი ამინდია და ჩვენებმა უთუოდ უნდა მოიგონ.

ის-ის იყო მსაჯმა გუნდებს მოუხმო, რომ ჩვენმა მეზობელმა მაჯაზე წაივლო ხელი და გულისტკივილით მითხრა:

— გული მტკივა... ფაქტიურად ინფარქტი მაქვს.

მე ერთხელ კიდევ შევავლე თვალი მის დაცვარულ შუბლს, ლაბაბიან ნიკაპს და დავუჯერე. დიახ, ასეთებს გული ხშირად ტკივათ.

თამაში დაიწყო. „მელვინე" ერთბაშად გამოცოცხლდა. როცა ჩვენები უტევდნენ, იგი სიხარულისგან ზმუოდა და ისე ირხეოდა, თითქოს მოთამაშეთა ფეხებში გაბმულ ბურთს უბერავსო სულს მოწინააღმდეგის კარისაკენ. როცა ბურთი ჩვენი კარისაკენ იზამდა პირს, „მელვინე" საცოდავად წუწუნებდა, მაჯაზე ხელს მიჰქონდა და მთხოვდა, მემუდარებოდა ბურთისთვის მიმართულება შემეცვალა.

მხარზე კი ისევ არეულად მიკაკუნებდა მისი მშფოთვარე გული. ალბათ გული ფიქრობდა, რომ სადაცაა უნდა დამდგარიყო მისი პატრონის ცხოვრებაში ყველაზე ტრაგიკული მომენტი.

პირველი ბურთი ჩვენებმა გაიტანეს.

არ დამინახავს ჩემი მეზობლის გახარებული სახე, რადგანაც გულმოდგინედ ვცდილობდი თავი დამეცვა მისი მძიმე ხელებისაგან, ასე გაშეტებულად რომ მცემდა. როცა ჩემს ყურებს ხმათა გარჩევის უნარი დაუბრუნდა, მე გავიგონე, რომ „მელვინე" იცინოდა დედამიწაზე უბედნიერესი კაცის სიცილით.

შესვენების დროს ჩემი მეზობლის მხარზე ნებართვის გარეშე მოკალათდა 18—19-ოდე წლის ყმაწვილი. შევხედე მის დაუვარცხნელ ქოჩორს, გაუბედავ ბუსუსებს მოშავო, თამამ სახეზე. ვერავინ დამარწმუნებდა, რომ ეს ბიჭი არ ეკუთვნის უბილეთოთა იმ მამაც არმიას, რომელთაც არა და არ ეშინიათ მაღალი ეკლიანი ღობისა და თუნდაც იმ ღობის მილმა მდგარი მკაცრი მილიციელისა.

„მელვინემ" ერთი კი შეათამაშა მხარი, მერე ბიჭს ახედა და რა შეატყო, რომ იგი მორცხვად იშმუშნებოდა, დაუყვავა:

— იყავი, ბიძია, თუ კარგად ზიხარ. ხელს არ მიშლი. ხომ ხედავ, ვიგებთ! უბილეთო ხარ ხომ?

— ვხანდოო, — იცრუა ბიჭმა.

— რა ვუყოთ მერე, სხვა თამაშზე ნამდვილ ბილეთს იშოვნი. კარგი ბიჭი ჩანხარ შენ. აქეთ გადმოდევი ფეხი, ა, ასე ბიძია.

„მელვინემ" ხელი შეაშველა ყმაწვილს და კისერზე ისე კეთილსინდისიერად დაისვა, როგორც ყოჩაღი პაპები ისვამენ „აჩუ-აჩუს" თამაშით განებივრებულ შვილიშვილებს.

ერთხელ კიდევ დავრწმუნდი, რომ ადამიანი მგელი არ არის; ადამიანი ადამიანია.

მეორე ნახევრის პირველ წუთებში მოწინააღმდეგემ შეძლო ჩვენი კარის აღება; ანგარიში გათანაბრდა.

ჩემი მეზობელი ერთბაშად გაქვავდა. იგი ქუთუთოებსაც კი არ ამოძრავებდა, უაზროდ მიჩერებოდა რომელიღაც წერტილს შორს, სადღაც ტრიბუნებს ზემოთ. იგი არაფერს ამბობდა და ვეღარც კი ვგრძნობდი მისი გულის ცემას.

— რა სივიწროვეა, — ჩავილაპარაკე, რათა გამეგო, იყო თუ არა ცოცხალი საერთოდ.

თითქოს ჩემს სიტყვას ელოდაო, მან ამღვრეული თვალებით ახედა ბეჭებზე გასულ უბილეთოს და შეუღრინა.

— ჩადი ძირს! თავზე დაგისვამ, შენი თავის ხეთქვამ!

ბიჭი წამოდგა, მაგრამ მოედნისთვის თვალი არ მოუცილებია.

„მელვინე", თითქოს შარზეაო, არ მოეშვა,

— წადი აქედან! იმასაც გავიგებ, ვინ შემოგიშვა უბილეთოდ. აგახევ ყურებს, შე მამაძაღლო! შე...!, შენისთანებია ხალხს რომ ძარცვავენ, მატარებლებს რომ აჩერებენ, ბომბებს რომ უდებენ კიბის ქვეშ პატიოსან მშრომელებს. მე შენ გიჩვენებ, როგორ უნდა კისერზე დაჯდომა!

შეშინებული უბილეთო წავიდა და ათიოდე მეტრის იქით სვეტს მოეფარა.

„მელვინე" კიდევ კარგა ხანს ილანძღებოდა — ხან მისამართით, ხან უმისამართოდ.

ამასობაში ჩვენებმა გაიტანეს გადამწყვეტი ბურთი, ამას მალე მესამეც მოჰყვა და თამაშიც დამთავრდა!

მოვიგეთ!

...ათიოდე წუთის შემდეგ სტადიონის ვიწრო კარებში სამოციათას მაყურებელთან ერთად ორი კაციც გადიოდა. ლოყებღაჟღაჟა ღიპიან გულშემატკივარს ხელი გადაეხვია შავტუხა ბიჭისთვის და მხიარულად ესაუბრებოდა.

რ. მიშველაძე

რედაქტორის მაგიერ **ზ. ჭვანია**

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის გამომცემლობის სტამბა, ი. ჭავჭავაძის პროსპექტი, № 1, ტირაჟი 2000, შეკვ. № 2177, უე 12513